

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/163/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120359586
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6120359586.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Oľgy Mičietovej v spore žalobcov 1/ A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C., D. XX, 2/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., G. XX, 3/ H. A., nar. XX.X.XXXX, bytom X/X-II I. D., F. XXXXNSW D., 4/ J. F., nar. XX.X.XXXX, bytom C., G. XX, všetci zastúpení Advokátska kancelária JUDr. JCLic. K. L., M., H., so sídlom Košice, Južná trieda 28, proti žalovanému Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, o zaplatenie 2.844,97 € s prísl., o odvolaní žalobcov proti rozsudku 12C/74/2020-179 z 23.5.2022 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvej inštancie (ďalej aj len „súd“) rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému proti žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodol tak o žalobe žalobcov, ktorou sa ako podieloví spoluvlastníci domáhali spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 2.884,97 € s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia za obdobie od 7.8.2017 do 7.8.2020 za užívanie ich nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. N., obec C. - N., O. C. J., zapísaných na listoch vlastníctva a) LV XXXX, parcela KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - orná pôda o výmere 22 m2, parcela KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - orná pôda o výmere 454 m2, parcela KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - orná pôda o výmere 19 m2 ,b) LV XXXX, parcela KN-E č. XXXX, druh pozemku - orná pôda o výmere 75 m2, parcela KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - záhrada o výmere 153 m2, parcela KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - záhrada o výmere 14 m2 Mestom Košice, nakoľko sa na nich nachádza miestna komunikácia a je teda možné ich využívať len v súlade s touto funkciou. Na parcele KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - orná pôda o výmere 22 m2 sa nachádza Repná ulica, na časti parcele KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - orná pôda o výmere 454 m2 sa nachádza Želiarska ulica (48 m2), na parcele KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - orná pôda o výmere 19 m2 sa nachádza ulica M. E., na parcele KN-E č. XXXX, druh pozemku - orná pôda o výmere 75 m2 sa nachádza Repná ulica, na parcele KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - záhrada o výmere 153 m2 sa nachádza Želiarska ulica a na parcele KN-E č. XXXX/X, druh pozemku - záhrada o výmere 14 m2 sa nachádza ulica M. E..

Nebolo v konaní sporným, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie špecifikovaných nehnuteľností, na ktorých sa nachádzajú miestne komunikácie (viď bod 2. tohto odôvodnenia) vo vlastníctve žalovaného, a teda ich možno využívať len v súlade s touto funkciou. Uvedené nehnuteľnosti patriace do vlastníctva žalobcov užíva žalovaný na základe práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu

na základe zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Žalovaný v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. preukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k stavbám stojacim na uvedených pozemkoch podľa zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí predložením listiny preukazujúcej prechod vlastníckeho práva k stavbám zo štátu na obec podľa osobitných predpisov - Protokol o prechode nehnuteľného majetku Správy mestských komunikácií Košice na Mesto Košice v zmysle zákona SNR č. 138/91 Zb. o majetku obcí zo dňa 11.1.1993. Delimitačný protokol sa vzťahuje na štátne cesty III. triedy a mestské komunikácie III. triedy obvodu IV. Ťahanovce - obec na ulici Želiarska, na ulici Repná a na ulici M. E.. Spornou medzi stranami bola okrem výšky náhrady za vecné bremeno - žalobcovia požadovali ročnú odplatu za vecné bremeno vo výške 4,22 €/m² na základe znaleckého posudku č. 4/2015, ktorý bol vyhotovený INŠTITÚTOM ZNALCOVcov SÚDNEHO INŽINIERSTVA, družstvo a žalovaný predložil súkromný znalecký posudok č. 61/2020 z 10.6.2020, vyhotovený znalcom J. P. L., ktorý vypočítal všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie vecného bremena vo výške 2,31 €/m² - otázka, či náhrada za zákonné vecné bremeno má charakter jednorazového alebo opakovaného plnenia a s tým súvisiaca otázka premlčania uplatneného nároku.

Na posudzovanú vec súd aplikoval ust. § 1, § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, § 151n ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Konštatoval, že do podania žaloby nedošlo zo strany žalovaného k uplatneniu postupu podľa § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z.), t.j. aby žalobcom zámennou zmluvou poskytol náhradný pozemok vo svojom vlastníctve za pozemky žalobcov, na ktorých sú umiestnené jeho stavby (miestne komunikácie), resp. postupu podľa § 2 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. Poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30.11.2019 dôvodil, že aj keď zákon č. 66/2009 Z.z. neobsahuje úpravu týkajúcu sa priznania náhrady za zriadenie vecného bremena, a teda za obmedzenie vlastníckeho práva, Najvyšší súd SR už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/89/2008) a aj v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada namieste. Uviedol, že žalobcovia svoj nárok na opakujúcu sa náhradu za vecné bremeno podporili aj doterajšou rozhodovacou praxou súdov, poukazujúc na to, že o iných obdobných nárokoch bolo opakovane konajúcim súdom i súdom odvolacím rozhodnuté tak, že v prípade náhrady za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. vlastníkom pozemkov, na ktorých je umiestnená stavba vo vlastníctve žalovaného, patrí náhrada za vecné bremeno v podobe opakujúceho sa plnenia, a to až do doby usporiadania vlastníckych vzťahov strán sporu tak, ako predpokladá § 2 tohto zákona. Otázka povahy náhrady za vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. pritom v čase prijatia týchto rozhodnutí nebola predmetom rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu. V ostatnom období však dovolací súd opakovane rozhodol o tom, že (aj) náhrada za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. je náhradou jednorazovou. Východiskom jeho rozhodnutí s týmto záverom je, tak ako to vyplýva z uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 2 Cdo 194/2018 z 26. augusta 2019 tá okolnosť, že: „Obdobnú „dovolaciu otázku“ už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015 sp. zn. 7 Cdo 26/2014 ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3 Cdo 49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“). Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z. z. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia.“ Z uvedeného rozhodnutia dovolacieho súdu súd ďalej citoval: „Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra

nehnutelností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Podstatu predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili. Ani nález ústavného súdu sp. zn. Pl. ÚS 42/2015 neovplyvnil vyššie ustálený právny názor. Ako vyplýva z uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 323/2017 „nemožno stotožňovať právnu úpravu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“), ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t. j. od účinnosti zákona 1. septembra 1993“. Je tomu tak aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku.“ Súd odkázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 194/2018 z 26. 8.2019 a uznesenia sp. zn. 8 Cdo 17/2019 z 30. 11. 2020 z ktorých je tiež zrejmé, že náhrada za zriadenie vecného bremena má charakter jednorazovej odplaty. Najvyšší súd tiež celkom jednoznačne uviedol, že uvedené rozhodnutia tvoria ustálenú rozhodovaciu prax ohľadne tejto otázky, ktorou sú sudy nižšej inštancie viazané. Súd aplikoval právne závery uvedených rozhodnutí, na ktoré nadviazalo aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/99/2019 z 26.1.2022 a dospel k záveru, že nárok uplatnený žalobcami na zaplatenie náhrady za vecné bremeno (uplatnenej ako opakovanej náhrady od 7.8.2017 do 7.8.2020) je premlčaný. Za kon pre na hradu za vecne bremeno neupravuje premlcaci dobu samostatne, preto súd v presku mavanej veci uplatnil vs eobecnú premlcacia doba. Pre urc'enie jej zaciatku je rozhodne, kedy bolo mozne pravo uplatnit prvý raz, teda akona hle bolo mozne podat voci z'alovane mu z'alobu. Premlcacia doba nesporne zacala plynu t' 1.7.2009, t. j. odo dn'a u'c'innosti za kona c. 66/2009 Z. z., pričom tento okamih je dany objektívne a neza visle na subjektívnej okolnosti, teda či oprávneny (z'alobca) vedel alebo nevedel o svojom pra ve. V kontexte uvedene ho sa pra vo z'alobcov na zaplatenie na hradu za vecne bremeno premlc'alo najnesko r 1.7.2012, pričom žalobcovia podali žalobu na súde 7.8.2020. S poukazom na uvedené súd žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že podľa výsledku konania úspešnému žalovanému, náhradu trov konania nepriznal, keď mu žiadne preukázateľne trovy nevznikli.

Rozsudok napadli včas podaným odvolaním žalobcovia z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Obširne zopakovali svoju argumentáciu uvedenú už vo svojich vyjadreniach počas konania na súde prvej inštancie, keď poukázali na to, že žaloba bola podaná v čase konštantnej rozhodovacej praxe súdov (uviedli spisové značky konaní), podľa ktorej odplata za vecné bremeno podľa zákona č. 66/8/2009 Z.z. patrí vo

forme opakujúceho sa plnenia, pričom dôvodili, že legitímne očakávali, že ich spor bude rozhodnutý v súlade s rozhodovacou praxou. Rozhodnutie súdu zhoršuje doterajšiu pozíciu žalobcov oproti iným rozhodnutiam, je v napätí s ich legitímnymi očakávaniami, s čím sa súd nevysporiadal. Mali za to, že ak bude odplata za vecné bremeno jednorazová, teda premlčaná, nič nedonúti obce a samosprávne kraje vysporiadať pozemky a nikdy nedôjde k usporiadaniu vlastníckych vzťahov k pozemkom. Povedie to k popretiu účelu a významu zákona č. 66/2009 Z.z. a fakticky dôjde k vyvlastneniu tohto majetku žalobcov bez nároku na akúkoľvek odplatu v prípade, ak by odplata za vecné bremeno bola jednorazová, zostane im len holé vlastnícke právo, bez možnosti pozemky držať, užívať, brať z nich ekonomický alebo akýkoľvek úžitok, s pozemkami majú len výdavky vo forme daní a napr. poplatkov notárovi pri dedení. Popreli tvrdenie súdu, že rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR je ustálené, že za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. patrí jednorazová odplata. Žalobcovia ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. nemohli vedieť, že majú žiadať jednorazovú odplatu, nikde to nebolo ani nie je napísané, s týmto názorom prišiel až Najvyšší súd SR. Odplata za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. má byť súdmi priznávaná vo forme opakujúceho sa plnenia až do usporiadania vlastníckych vzťahov – takýto záver vyplýva zo samotného cieľa zákona, ktorým je majetkoprávne usporiadanie vlastníckych vzťahov, teda aby sa vlastníkom pozemkov pod stavbami stali obce a samosprávne kraje prostredníctvom pozemkových úprav alebo zámenných zmlúv. Poukázali na to, že v inej veci ale s rovnakým predmetom konania ústavnú sťažnosť odmietol Ústavný súd SR len z procesných dôvodov, ústavný súd uviedol, že pokiaľ sťažovatelia poukazovali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, vydanie tohto uznesenia ešte neznamená, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Rozoberali zmysel, účel, cieľ, pre ktorý bol zákon č. 66/2009 Z.z. schválený, t.j. vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami obcí, konštatovali, že judikatúra je jednotná v tom, že za vecné bremeno zriadené týmto zákonom patrí vlastníkom odplata. Dôvodili, že obce aj samosprávne kraje mali a majú niekoľko možností ako usporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom pod ich stavbami na rozdiel od vlastníkov pozemkov, ktorí nemajú žiaden právny prostriedok, aby donútili obce a samosprávne kraje k usporiadaniu vlastníckych vzťahov. Jednorazová odplata popiera zmysel zákona č. 66/2009 Z.z. a súdy by tak odobrili nečinnosť obcí a samosprávnych krajov a schválili ich postup. Opakovaná náhrada za vecné bremeno má v tomto prípade charakter donucujúceho prostriedku proti vlastníkovi stavby, aby tento vysporiadal majetkové vzťahy. Vyjadrili názor, že ak by chcel zákonodarca zriadiť vecné bremeno s jednorazovou odplatou, tak by to zakotvil priamo do zákona, ako to urobil v iných zákonoch, napr. z.č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Dôvodili tiež, že zo žiadneho ustanovenia OZ nevyplýva, že odplata za vecné bremeno má byť jednorazová alebo že je jednorazová a naviac názory o jednorazovej odplate sú veľmi skrivodlivé. Jednorazová odplata za vecné bremeno by mohla prichádzať do úvahy len vtedy, ak by bola minimálne vo výške kúpnej ceny a pod podmienkou, že vecné bremeno by sa zriaďovalo rozhodnutím orgánu štátnej správy na základe zákona č. 66/2009 Z.z., lebo v takomto prípade by sa vlastníkom pozemku dozvedel o zriadení vecného bremena. Poukázali na to, že obce a samosprávne kraje do dnešného dňa neurobili nič preto, aby sa stali vlastníkmi pozemkov a táto nečinnosť bola pre nich výhodou, lebo si môžu užívať cudzí majetok bez akejkoľvek náhrady.

Žalovaný bol v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcov sporu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenými osobami (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je nedôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 30.11.2022 o 10.35 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

Odvolaním uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná manuálna povinnosť súdu a pod.).

Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

Po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok žalobcov (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a rozhodnutie súdu prvej inštancie je zákonné a vecne správne. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli nesprávne, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom, príp. založené na chybnom hodnotení vykonaných dôkazov alebo, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývajú alebo nevyšli za konania najavo, opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis (právnou normu) nesprávne vyložil, príp. ho na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom a správnym spôsobom vo vzťahu k uplatnenému nároku, prihliadajúc na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Uplatnený nárok tiež správne právne kvalifikoval a právne predpisy a relevantné zák. ustanovenia aj správne interpretoval a zo zisteného skutkového stavu vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach sporových strán.

Odvolací súd nezistil pochybenia ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, príp. odnímajúce stranám sporu možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie. Preto sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku vo vzťahu k skutkovým zisteniam a riešeným právnym otázkam (záverom) v prejednávanej veci, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam a zároveň v súlade s cit. ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku i jeho dôvodov, na ktoré v podrobnosti odkazuje.

Skutočnosti, ktoré žalobcovia uviedli v podanom odvolaní, nič nemenia na vecnej správnosti napadnutého rozsudku, lebo nie sú spôsobilé spochybniť správnosť skutkových záverov (skutkových zistení), ku ktorým dospel súd prvej inštancie, ním vykonaného hodnotenia vykonaných dôkazov a ani právnych záverov, na ktorých je preskúmané rozhodnutie založené a neumožňujú prijať rozhodnutie v danom spore v prospech žalovaných. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a spôsobom právneho posúdenia veci vo vzťahu k uplatnenému nároku, ako aj so správnym záverom súdu prvej inštancie, že žaloba tak, ako bola uplatnená, je nedôvodná.

Zákon č. 66/2009 Z.z. síce nerieši otázku finančnej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, avšak súdnou praxou bolo postupne ustálené, že vlastníčkovi pozemku patrí opakujúca sa (nie jednorazová) náhrada vo výške obvyklého nájomného. Vychádzalo sa pritom z doterajšej rozhodovacej

činnosti vyšších súdnych autorít, ktorej základom bol nález ÚS SR PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12.10.2016, pričom už v rozhodnutí sp. zn. III.ÚS 237/2009 sa ústavný súd priklonil k úvahám o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. V súlade s takto ustálenou súdnou praxou rozhodoval doposiaľ aj Krajský súd v Košiciach (a okresné sudy v obvode tohto krajského súdu).

Posledné závery rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 z 26.8.2019 a sp. zn. 8 Cdo/17/2019 z 30.11.2020 sú však odlišné - v zmysle nich náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods.1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t.j. 1.7.2009, pričom sa premlčuje v lehote 3 rokov. Tieto rozhodnutia vychádzajú z rozhodnutí NS SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo 14.4.2016 (R 73/2016) a sp. zn. 7 Cdo/26/2014 z 24.3.2016, týkajúcich sa priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a konštatovali, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. 66/2009 Z.z..

Najvyšší súd SR sa v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo/17/2019 odvolal na akceptovanie judikatúry ústavného súdu, napr. v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012 a v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 539/2020 z 28.10.2020, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne.

Aj proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorá bola rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 z 30.9.2021 odmietnutá pri rešpektovaní princípu subsidiarity, lebo o veci sťažovateľov prebieha konanie pred všeobecnými súdmi, spor nebol právoplatne rozhodnutý.

Pokiaľ ide o priznávanie náhrady za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola obohatená o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady; ide o rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 171/2021 z 27. 10.2021 ako aj sp. zn. 1Cdo 99/2019 z 26.1. 2022, ktoré odkazujú v tejto otázke na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019, čo znamená, že obe vychádzajú z jednorazovej náhrady.

V rozhodnutí NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 je uvedené:

„17/ Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že mu nie je známe rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by meritórne riešilo náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z.. V tejto súvislosti však dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 26. augusta 2019, sp. zn. 2Cdo/194/2018, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal aj správnosťou vyriešenia právnej otázky „či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia“ (bod 35) a následne uviedol: „36. Obdobnú „dovolaciu otázku“ už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014, ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“). 37. Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z.z.. Svedčí o tom

nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. 38. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastrí nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. 39. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v príslušnom katastrálnom území. 40. Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. 41. Tak ako zákon č. 182/1993 Z.z., ani zákon č. 66/2009 Z.z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/89/2008). 42. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporčialitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10Co/134/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/198/2014, uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4MCdo 2/2014). 43. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov“.

Zákon č. 66/2009 Z. z. nerieši formu náhrady za zákonom zriadené vecné bremeno. V súlade s čl. 20 ods. 4 ústavy upravuje právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva OZ v § 128 tak, že vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu. Odvolací súd sa prikláňa k názoru, že ak zákon č. 66/2009 Z. z. vlastníkom stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkovoprávných vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách a povinnosť vlastníka strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vlastníkom stavby trvá podľa § 4 ods. 2 až do vykonania pozemkových úprav, patrí vlastníkom stavby náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z.. Napriek tomu odvolací súd sa musel odkloniť od svojej doterajšej

rozhodovacej praxe a rešpektovať ustálenú rozhodovacia prax dovolacieho súdu ako najvyššej súdnej inštancie všeobecného súdnictva, ktorá sa zhodla na jednorazovej náhrade.

V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017).

S prihliadnutím na vývoj rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odvolaciemu súd neostáva iné len konštatovať, že v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z.z. patrí žalobcom jednorazová náhrada.

Vychádzajúc z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016 je uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo 14.4.2016, ktoré rieši nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z.. Podľa tohto má nárok iba pôvodný vlastník pozemku, ktorý ho v súdnom konaní môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť od účinnosti tohto zákona. Aj podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. takisto zo zákona vzniká vlastníčkovi pozemku povinnosť strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Keďže finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová, vlastníci predmetných pozemkov si mohli uplatniť náhradu za uvedené vecné bremeno len v zákonom stanovenej lehote, a to do troch rokov (§ 101 OZ) od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. od 1. septembra 2009 (do 1.9.2012). Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobou doručenu súdu dňa 7.8.2018, teda po uplynutí stanovenej lehoty, preto súd prvej inštancie správne prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premlčania a žalobu žalobcov zamietol.

Záverom odvolací súd poukazuje na to, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

Odvolací súd zdôrazňuje, že základom jeho potvrdzujúceho rozhodnutia bola právna úprava obsiahnutá v ust. § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 350/2009 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 170/2005, v intenciách ktorých pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie závery napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a preto postačuje len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia v odvolacom konaní boli neúspešní, preto nemajú nárok na náhradu trov tohto konania a úspešnému žalovanému v odvolacom konaní žiadne preukázateľné a účelné trovy nevznikli, preto stranám náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).